

Telegraful

Organ național-bisericesc

 2 ex. (Of.)
 Asociațiunea pentru literatura română și
 cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:
 Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
 luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
 Ziarul apare Marțea și Vinerea
Correspondențele
 să se adreseze Redacției Telegraful Român
 strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
 francate se refuză
 Articole nepublicate nu se înapoiază
Prețul inserțiunilor:
 un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
 blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit
Abonamentele și inserțiunile
 să se adreseze Administrației ziarului Te-
 legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Preotul în familia sa

Intr'un număr recent al acestei foi păr. protopop Dr. Ștefan Cioroianu ne aducea aminte de o categorie de intelectuali, care ar trebui să fie pe de-o parte prin originea sa, pe de alta prin poziția sa actuală un admirabil aliat al preoțimii în străduințele ei pentru trezirea și intensificarea spiritului creștin în societatea noastră cultă. Vorbea, anume, părintele Cioroianu de fiii de preoți împrăștiați prin toate ramurile păturei noastre intelectuale. Și, lucru semnificativ, dar din nefericire prea adevărat, tot ce putea spune părintele Cioroianu, și tot ce se poate spune referitor la chestiune, nu e un bilanț frumos de reale servicii aduse de această categorie de intelectuali misionarismului preoțesc, ci doar, cu deștul de puține excepții, o vastă serie de speranțe pentru viitor.

Chestiunea a părut și subsemnatului prea importantă ca s'o lase să treacă fără a-i adăuga câteva considerații, cari pot fi de oarecare utilitate.

E fapt că mare parte dintre fiii de preoți sunt tot atât de indiferenți față de cele bisericesti, ca și cei mai indiferenți laici, că purtarea lor în mijlocul satului este mai degrabă aceea a unor boerinași ce privesc dela înălțime, sau nu privesc deloc, la lumea țărănească, decât a unor ajutători ai preotului în opera pastorală, și că sunt atât de rari fiii de preoți ce urmează teologia, deoarece mulți preoți consideră cariera lor doar ca primă și cea mai inferioară etapă pe urcușul dela plugărie la domnie mare, o etapă pe care ei n'au putut-o depăși din lipsă de mijloace materiale sau de altă natură, dar de care copiii lor trebuie să se descolorosească. În felul acesta fiii de preoți nu numai că nu ușurează misiunea părinților lor, ci o îngreunează enorm, aruncând peste toate cuvintele frumoase, peste toate îndemnulurile bune ale preoților, o bănuială de nesinceritate.

Se cuvine deci ca misiunea pastorală a preotului să se îndrepte și la fiii săi. Să nu se mulțumească cu împlinirea datoriilor sale de părinte pur și simplu, ci

să caute a fi și în mijlocul familiei sale aceea ce e chemat să fie în mijlocul parohiei: un formator de buni creștini. Nu e de ajuns ca să se îngrijească de buna hrănire și îmbrăcare, de aleasa și utila creștere necesară vremii de azi, de cultivarea relațiilor de dragoste între el și fiii săi, ci preotul e dator, mai mult ca ori care alt creștin, să se ridice până la ordinea mai înaltă a educației creștine.

Lucrul acesta e ușor de îndeplinit, iar urmările lui nespuse de binefăcătoare. Ușor, pentru că în casa sa preotul clădește pe fundamentul solid al afecțiunii, al recunoștinții și-al respectului pe care îl au copiii față de părinte. Principiile de viață sădite în noi în casa părintească prin exemplul și prin îndemnulurile părinților prezistă în sufletul nostru cu o tenacitate ce nu poate fi biruită durabil de nici o influință ulterioară. Și iarăș, nimeni și nimic nu-ți poate crea ulterior o armătură inexpugnabilă de principii morale și de concepții de viață. Ce-i primit din casa părintească rămâne, însă, în tine neclintit și scump. În cazul

nostru să se ia numai aminte că dacă predica preotului nu poate avea prea mare ecou la parohieni din cauza neîncrederii acelora în caracterul lui moral, la fiii săi ea nu va întâlni acest obstacol, pentru că știut este că pentru cei mai mulți copii viața părinților este la culmea înălțimilor morale.

Ușor este lucrul pe care-l cerem, pentru că nu se cere pentru realizarea lui decât ca preotul să-și facă obiceiul de-a vorbi și în casa sa cât de des, cu toată seriozitatea și căldura, așa cum face în public sau către alte persoane, despre cele religioase. E adevărat că pentru deprinderea unui obicei bun, ceară el cât de puține eforturi, e de lipsă la început o anumită persistență, o anumită încăpățănare a-l repeta, și adevărat este că mulți preoți vor simți oarecare jenă în a se comporta și în familie cum se compoartă în public și față de alții. Cred că și din acest punct de vedere s'a spus că e greu să fii profet între intimii tăi, cari s'au obișnuit până acum cu tine într'un anumit fel și acum să începi a te arăta într'un chip deosebit. Greutatea va fi învinsă

FOIȘOABA

Predică

 — La instalarea fiului meu IONEL ca paroh
 în Târgu-Săcuiesc, protopopiatul Oituz, la 30
 August 1931 —

 Cucernici Părinți, Iubitul meu
 fiu, Iubiților Creștini, —

Pe timpul, când imperialismul catolic, își întocmea statistică de cuceririle proselitiste, făcute după anul fatal 1700, în biserica «schismatică», cum le plăcea s'o numească biserica noastră, aici în Târgul-săcuiesc, 16 familii de negustori macedo-români și români brașoveni, cari aveau legături comerciale cu vechiul regat și mai ales cu Moldova prin pasul Oituz, în anul 1740 puneau peatra fundamentală a acestei bisericețe, care avea să fie simbolul viu al ortodoxismului din acest colț de țară. Și astfel «peatra pe care n'au băgat-o în seamă ziditorii, aceasta s'a făcut în capul unghiului». «Dela Dumnezeu s'a făcut aceasta și este minunată întru ochii noștri», (Matei 21, 42) cum zice evanghelia zilei de azi, căci după aproape

200 de ani ceice erau stăpâni ai «Casei» au venit să-și ia rodurile.

În anul 1918, când catapeteasma imperiului habsburgic trosnea în toate înhceeturile și după cel mai mare cataclism cunoscut de istorie, o lume nouă se plămădea, pe ruinele fumegânde, o *singură familie* ortodoxă mai stăruia în credință, ca urmașă a celor 16, care duraseră bisericeța de azi, unul din cele mai vechi monumente de credință din județul nostru.

Și voi, credincioșii de azi, cari poate nu mai credeți în minuni, mărturisiiți în fața acestui altar, când se instalează întâiul paroh al acestei bisericețe pentru cei peste 200 credincioși ai ei, dacă aceasta nu e minune? «Peatra, pe care ziditorii n'au băgat-o în seamă, nu s'a făcut aceea în capul unghiului?»...

Dintru început această biserică, cu hramul «Adormirea Maicii Domnului», și care mai târziu a servit de indemn la zidirea noilor biserici de peatră din parohiile românești din jur, ca Brețcu, Mărtănuș, Covasna ș. a. pe timpul lui Iosif II, după edictul de toleranță, a fost păstorită de preoții

dela Brețcu și cei dela Cernatul de jos, una din cele mai vechi parohii pe platoul de nord al județului Treiscaune.

Mai târziu, la 1804, Târgu-Săcuiesc sau Vașarheul, a trecut ca filie definitiv la acest Cernaton, care avea atunci de protopop, pe vestitul Nicolae Popovici, originar din Dobolii de jos, o adevărată pepinieră de preoți ortodocși. După Nicolae Popovici a urmat popa cel mare, Petru Pop, pe la 1840, din Brețcu, care a administrat Târgu-Săcuiesc, devenind parohia Cernatonul vacantă. După Petru Pop a ajuns protopop al Brașovului și Hâromszékului venerabilul Ion Petric dela Brașov, după ce la Brașov înaintea lui au fost Ioan Barac și Radu Verzea, un străbunic după mamă al preotului ce se instalează azi, ca și prot. Ion Petric.

În anul 1921, la străduința I. P. S. Sale, mitropolitului Nicolae al Ardealului, Târgu-Săcuiesc a fost recunoscut de parohie materă, cu ordinul On. ministerului de culte Nr. 47889/921 din 3 Septembrie pentru însemnătatea lui religioasă, culturală și națională

decretându-l sediu temporar al noului protopopiat Oituz, care a fost înființat tot de I. P. S. Sa, prin scindarea vechiului protopopiat al «Háromszékului», ca omagiu și simbol al eroismului soldatului român, crescut de biserica strămoșească, și dovedit în luptele aprige dela Oituz și Mărășești în războiul întregitor de neam.

În criza economică generală ce atinge de aproape și țara noastră, statul a impus pe toți cetățenii și instituțiile subvenționate de el la mari sacrificii materiale, între cari și biserica ortodoxă: ea în trecutul ei nu s'a bucurat de privilegii, și a știut să se sacrifice pentru statul național, cu care a fost concrescută.

Suprimându-se subvenția pentru protopopiatele din circumscripție, menținând numai 9 din 78, (câte unul de județ), I. P. S. Sa și P. V. Consiliu arhiepiscopesc în ședința plenară din 2 Martie și cea bis. din 20 Mai, a dispus întregirea parohiei vacante Târgu-Săcuiesc, prin instituirea absolutului de academie teologică din Sibiu și student la drept, după ce întrunea condițiile pentru parohia din oraș, a

Statul și Biserica Ortodoxă

de Dr. I. MATEIU

însă cu destulă ușurință, dacă vei introduce în familie treptat și pe nesimțite obiceiul de-a vorbi de cele religioase.

După câțva timp, în care preotul se va fi obișnuit să vorbească tot mai des, bunăoară despre frumusețea sfintei Scripturi, va propune odată să se cetească după cină când nimic nu turbură liniștea casnică un pasagiu din această sfântă carte, silindu-se la sfârșit să închege o discuție vioasă și calduroasă despre pasajul citit și lucrurile în legătură cu el, o discuție în care desigur copiii și soția vor fi mai mult întrebători, iar el explicatorul. Cu timpul poate deveni un obicei al casei ca, în fiecare seară după cină, să se cetească un pasagiu din sfânta Scriptură sau din altă carte sfântă și să se prelungească o convorbire religioasă de-o jumătate de oră. Eu cred că peste casa aceea îndată va începe să sufle un nou duh, un duh de pace, de iubire și de credință vie. Eu cred că în felul acesta, fiecare preot poate deveni ușor un apostol capabil să însuflească un puternic duh religios societății noastre culte, având în vedere că fiii de preoți formează o parte destul de însemnată din această societate. Eu nădăjduesc că în felul acesta peste 10 ani înainte putem avea o nouă generație de intelectuali, plină de interes și de înțelegere pentru biserică și pentru preoți. Unde mai pui că lucrând preotul așa în familia sa, el însuși se înviorază și se fortifică în duhul religiosității și se simte mai la largul său în familie, știindu-i pe toți ai săi părtași de preocupările și de idealurile sale. Viața lui nu se mai desfășoară pe două planuri,

Controlul învățământului

Deasemenea Sf. Sinod cere, să i se garanteze dreptul permanent de control dogmatic-moral asupra Facultăților, fixându-se pe cale de regulament modalitățile, după care el are să fie exercitat. Acest drept de control este prevăzut de altfel și în art. 3 lit. j. din Statutul bisericesc unde se spune: „Atribuțiunile Sf. Sinod sunt: a-și da asentimentul la numirea profesorilor dela Facultățile de Teologie și a *supraveghea* învățământul teologic din punct de vedere dogmatic“. Dar ca dispoziția să devină obligatorie și pentru Facultăți, ea trebuie să fie trecută în cuprinsul Legii învățământului superior.

Examinând cererile formulate de Sft. Sinod, le găsim perfect normale, nu numai pentru că ele derivă din drepturile divine ale Bisericii, ci și pentru că sunt în plin acord cu sistemul adoptat de toate țările, unde există Facultăți de Teologie încadrate în Universitate. Ajunge să citez *Polonia, Bavaria și Prusia*, unde Statul a rezolvit problema ce ne interesează, exact în același fel. Iată ce cetim în *Concordatele*

ce se slăbesc unul pe altul, pe cel al misiunii în afară de familie și pe cel deosebit cu totul de el din familie, ci toată se desfășoară pe planul misiunii în familie și afară de ea. El nu mai

Statelor pomenite, relativ la raporturile legale dintre Biserică și Facultățile de Teologie:

Bavaria, art. III. din Concordat: „Numirea sau admiterea profesorilor și docenților la Facultățile de Teologie din universități și la înaltele școli filosofice-teologice, asemenea și a profesorilor de religie dela institutele superioare de învățământ, va urma din partea Statului numai atunci, când împotriva candidaților nu se va ridica nici o obiecțiune din partea *Episcopului* diecezan competent.

„În cazul, că cineva dintre profesorii numiți este excepționat pe motive serioase de către Episcopul diecezan, din cauza doctrinei sale sau a conduitei morale, atunci guvernul se va îngriji de o înlocuire corespunzătoare pe altă cale, fără atingerea drepturilor câștigate față de Stat“.

Prusia, art. XII. din Concordat [anexa]: „Înainte ca cineva să fie numit sau admis ca profesor la una din Facultățile Teologice catolice, va fi ascultat Episcopul competent, spre a se vedea, dacă nu are de ridicat obiecțiuni, împotriva celui propus, din punct de ve-

pleacă din familie neînțeleș la misiune, ci pleacă însoțit dacă nu de asistența ei fizică, cel puțin de dorințele și de rugăciunile ei de-a reuși. Și aceasta e mult.

Dr. D. Stăniloate.

dere al doctrinei sau al conduitei morale“.

Polonia, art. XIII din Concordat: „În toate școlile publice, cu excepțiunea celor superioare, învățământul religios este obligator. Acest învățământ va fi predat tinerimei catolice de către profesori numiți prin autoritățile școlare, cari îi vor alege exclusiv dintre persoanele autorizate de către Episcopul lor a preda religia.

„În cazul când Episcopul ar retrage unui profesor autorizația pe care i-a dat-o, aceasta va fi lipsit de dreptul de a preda religiunea.

„*Aceleași* principii privitoare la alegerea și revocarea profesorilor vor fi aplicate și profesorilor, agregăților și docenților universitari dela Facultățile de teologie catolică [științe eclesiastice] din Universitățile de Stat“.

Rămâne deci de ales între două formule: sau examinarea *prealabilă* a cererilor candidaților de către Sf. Sinod, sau *participarea* reprezentantului acestuia în Comisia de examinare dela Facultate. În ambele cazuri însă cu dreptul explicit de *veto*, din punct de vedere *dogmatic-moral*, condiție, care spre a fi operantă, trebuie să fie precizată chiar în textul legii.

Hirotonia Profesorilor

Proiectul prevede în art. 20 hirotonia profesorilor, cu excepția celor de discipline ajutoare. Sf. Sinod în schimb socotește, că *toți* profesorii trebuie să fie hirotoniți. Mă întreb, cum este mai bine?

clericului Ionel I. Rafiroiu, de paroh administrator al orașului Târgu-Săcuiesc, lăsând pe titularul protopopiatului Oituz, la sediul parohiei sale.

Pentru executarea acestui ordin al I. P. S. Sale ne-am strâns în această biserică istorică, ca prin solemnitatea cuvenită să introduc în noul post pe tinărul vostru paroh.

Iubitul meu fiu și frate în Hristos! Răsplata acestei singhelii, pe care ți-o întinde, în scurtul popas al vieții tale, de preot-paroh al credincioșilor de rit ortodox din această urbe, autoritatea lumească, este o bucată de pâine, iar răsplata adevărată, făgăduită de mai marele Păstorilor, Mântuitorul Isus Hristos, este: «Cununa slavei celei nevestjite», (Petru I, 8, 4). Și după cum vei ști alege între aceste două, atârnă, ca credincioșii ortodocși ai acestui oraș să găsească în Sfinția Ta, un razim, o mângâiere, o lumină, un adevăr, o dreptate, ecoul chipului blând al Mântuitorului, pe care într'un amurg de seară pe drumul spre Emaus, l-au găsit Luca și Cleopa.

Când I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, prin punerea mânilor a coborât pe creștetul său darul Duhului sfânt, Sfinția Ta ai ieșit din comun și ai intrat într'o lume nouă spirituală,

ai intrat în lumina, de care, pe drumul Damascului, sfântul Apostol Pavel s'a învrednicit.

Ai luat duh sfânt. Ai părăsit, ca odinioară apostolii, mreșile lumii acesteia, le-ai lăsat pe mal și la porunca Domnului: «Vino după mine!» i-ai urmat.

Dar, ca și ei, în lume necazuri vei avea; nu dispera. El îți strigă: «Îndrăzniți, eu am învins lumea».

Și când, năluca, vis nestătător, îți vor șopti sirenele lumii acesteia, că sânt cuvintele tale, tu închide-te în camera ta și roagă-te ca psalmistul David: «Inimă curată zidește întru mine Dumnezeu și duh drept îniește întru cele dinlăuntru ale mele», (Ps. 50). Și Mântuitorul, mai marele nostru, Căruia ți-ai închinat viața ta, îți va întinde mâna, ca oarecând lui Petru, când se afunda, chemându-te blând și dulce: «Fiule, Eu sânt, nu te teme».

Iar, când vei osteni în drumul greu și anevoios al misiunii tale, gândește tot la El și cântă cu evanghelistul: «Veniți la mine voi toți cei osteniți, și eu vă voi odihni pe voi».

Am firma nădejde, fiul meu Ionel, precum și-o pun în tine și enoriașii Sfinției Tale, cari s'au adunat la acest praznic, prietenii și rudele care au

venit aici să te asculte slujind întâia dată în bisericuța, cu care te-ai cunoscut azi, ca titular al ei, că după trecutul ei sbuciumat de 191 ani, nu peste mult vei scoate-o de aici, din umbră, la mai multă lumină și că vei fi vrednicilor enoriași păstorul cel bun, care vei cunoaște ale tale dintru ale tale și sufletul îți vei pune pentru ei, iar ei îți vor auzi glasul blând și veți fi o turmă și un păstor...

Vouă, iubiților frați creștini și enoriași ai acestei bisericuțe, eu care îmi cunosc copilul meu și puterile lui, pentru a-și putea desăvârși chemarea, nu vă cer altceva, decât ascultare și unire strâns legate în jurul lui și aceeaș voință nefățărită de a cerne lucrurile bune, de cele rele.

Viața morală-creștină trece prin grea criză în zilele noastre.

A mântui sufletele dela moarte și a le feri de ispitele păcatului, care azi în goana după everi și plăceri se resfață în toate straturile sociale, este grea misiune de educație civică și creștinească.

De aceea, fiule, alătura de credincioșii, care au înfipt în acest orașel steagul ortodoxismului național, să-l ții sus «cu braț înalt și mână tare».

Ca încheiere îți doresc fie și comunității creștine, pe care Dum-

nezeu prin porunca alesului său, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, ți-a încredințat-o, sănătate și zile îndelungate, alătura de mâna ta dreaptă, soția, pe care ți-ai ales-o de tovarășă a vieții și mamă a credincioșilor tăi.

Îți predau cheile acestei bisericuțe, simbolul legării și deslegării. Puterea aceasta mare este; folosește-te de ea și grijește, ca nu cumva răii zilelor noastre să ți-o răpească.

Slujba ta, fiule, fă-o deplin. Amin.

Prot. Ion Rafiroiu.

Pagina sociologică

Chestiunea socială

de Preotul GH. SECAȘ

III

Fenomenul distanțierii sociale.

Astfel a luat ființă în lumea antică această mare distanțiere socială care reapare în toate epocile de individualism, grație renașterii principiului egoist și care ajunge la coexistența unei clase superioare și a unei clase inferioare, dușmane una celeilalte: cea a Bogaților și cea a Săracilor.

Dușmănie sălbatecă între Bogați și Săraci (trecerea caracteristică a Cetății antice): — Opozițiunea și ostilitatea acestor două clase, a devenit

Intrucât Facultatea nu pregătește numai preoți, ci are și o menire de creiere a științei teologice, nu cred că valoarea ei trebuie condiționată în mod absolut de darul preoției. De aceea și în acest punct, ni se pare mai acceptabilă propunerea Facultății de Teologie din București, exprimată în același Memoriu dela 1887. Consiliul zice: „In ce privește *starea personală* a docenților și profesorilor, adică dacă ei trebuie să fie *clerici* în trepte ierarhice, sau în afară de aceste trepte, nu impoartă așa de mult, întrucât ei posedă încrederea Bisericii și a Statului și întrucât teologia ca știință poate deveni proprietatea oricărui spirit; excepțiune poate face în această privire numai *Dogmatica și Morala*. Totuș, stă în firea lucrului, a fi *preferați* ca docenți și profesori la Facultatea de Teologie, clerici din treptele ierarhice, dacă ar poseda titluri academice și ar întruni condițiunile de admisibilitate, stabilite prin lege în echivalență cu clericii în afară de treptele ierarhice”. [p. 80].

Iată o soluțiune, pe care o găsim fericită, fiindcă împacă extremele. De altfel tot în acest sens s'a și format tradiția în Facultățile noastre de Teologie păstrată până în ziua de astăzi.

b) *Legea subvenționării bisericii*

Iată punctul nevralgic al politicii bisericesti de stat. Nimic n'a turburat mai adânc Biserica ortodoxă în cei din urmă ani, decât chestiunea iritantă a subvenționării materiale. Și pe bună dreptate. Căci după

un trecut de suferințe și de sărăcie, în care totuș a păstrat cu vrednicie flacăra credinței și a conștiinței naționale, ea socotea, că are dreptul să se aștepte în *România*, nu numai la o reparație prealabilă față de celelalte culte, toate bine înzestrate, ci și la un tratament preferențial, în virtutea calității sale de Biserica *dominantă* a Statului. În împrejurări similare, orice țară conștientă de datorii ei, ar fi procedat la fel. La noi însă s'a întâmplat tocmai dimpotrivă. Explicația este din cele mai simple: *Lipsa de prețuire a Bisericii în ordinea vieții de Stat*.

Din această cauză, n'am avut și nu avem nici astăzi o politică bisericească, trasată măcar în liniile ei generale. Căci, ceea-ce cuprind programele partidelor politice în această privință, se reduce de obicei la câteva fraze sonore și pretențioase, cu totul lipsite de soluțiuni, dar în schimb cu atât mai potrivite să servească magia fosforescentelor fațade electorale.

Schimbară constituției! Ziarele se ocupă de o broșură apărută la Cluj, în care este expus un proiect de modificare a constituției României! Proiectul, — care cere nici mai mult, nici mai puțin, decât împărțirea țării în șase țărișoare separate, fiecare cu parlamentul și guvernul ei, — a produs plăcere în cercurile minorităților, și surprindere și indignare în cele românești. Autorul proiectului de constituție este profesorul universitar din Cluj, *Romul Boilă*, fiul Blajului de astăzi. — Unul din arhierii noștri ardeleni face, cătră un ziarist, următoarea declarație privitoare la acest proiect: *Separarea Ardealului de țara mamă e o erezie a unității naționale: verdictul asupra ei e anatema*.

teribilă sub influența spiritului păgân, precum vedem aceasta din luptele continue ale Patriciatului cu Plebea la Roma în decursul veacurilor. Războiul în acest timp n'a fost numai internațional, el era intersocial: «In fiecare cetate, zice Fustel de Coulange, săracul și bogatul erau doi vrăjmași. Săracul nu putea ajunge la bogăție decât despoind pe cel bogat. Bogatul nu-și putea apăra bunurile decât printr'o abilitate extremă sau prin forță. Se priveau reciproc cu ochi de ură. Era, în fiecare oraș, o dublă conspirațiune. Săracii conspirau din cupiditate, bogații de frică. Aristotel ne spune că bogații făceau acest jurământ: «Jur să fiu întotdeauna dușmanul poporului și să-i fac rău unde numai mi se dă prilejul». Este imposibil să se spună, care dintre cele două partide a comis mai multe cruzimi și crime... La Milet a fost o bătălie între bogați și săraci. Acești din urmă au fost mai tari la început și au silit pe bogați să fugă din oraș; regretând însă că n'au putut să-i prindă și să-i spânzure, le-au luat copiii, i-au adunat în grajduri mari și-au dat drumul taurilor să-i calce în picioare. În desfătarea lor au fost surprinși de bogați cari au recucerit orașul. Aceștia la rândul lor au luat copiii să-

racilor, i-au jupuit de piele și i-au ars de vii (La Cité antique).

Astfel de moravuri arată cu evidență spiritul nou care a năpădit umanitatea la eșirea din perioada patriarhală. Acest spirit a fost acel al păgânismului pur, al materialismului egoist și feroce, cel al concurenței vitale fără milă.

Așezarea stăpânirei forței. Stăpânirea forței a fost începută, trebuia prin urmare să dureze până la triumful Creștinismului, va să zică în tot restul anticității. Forța este de acum înainte legea supremă, legea unică, *ultima rațiune*, principiul principiilor. Ea este aceea care ordonează și organizează totul în societate.

Toate legislațiunile și toate instituțiunile se inspiră din ea și se întemeiază în ea.

Forța, legea lumii păgâne, crează dreptul (în acea lume). Bismarck a zis că: *Forța primează dreptul*. În anticitate, nu numai că-l primează, dar îl crează. Forța este isvorul exclusiv al oricărui drept.

Apoteoza războinicului și-a cetățeanului. Tocmai pentru aceea vedem pe deținătorii privilegiați ai Forței, războinicii (supra-oamenii lui Nietzsche), bogații, nobilii, oamenii liberi și puternici în toate felurile, po-

INFORMATIUNI

IN CONGRESUL Ligei culturale, ținut la Focșani în același timp cu congresul Asociațiunii culturale ținut la Sf. Gheorghe, s'a dat o nouă dovadă de muncă desinteresată, solidaritate națională și frățescă înțelegere de colaborare. — Cu puțină bunăvoință, această atmosferă de bun simț s'ar putea întinde asupra tuturor manifestărilor noastre de viață publică, fie chiar și politică.

† **Dr. Vasile Pahone** avocat în Bistrița, un bun fiu al bisericii ortodoxe, a fost înmormântat în 11 l. c. în cimiterul dela Cluj cu pompa cuvenită. Decedatul s'a deosebit prin o neobosită activitate în viața socială, economică, bisericească și politică. Dumnezeu să-i răsplătească pentru multele fapte bune ce a săvârșit.

Vor fi achitate în decursul acestei luni, cum se vestește din capitală, penziile sportle militare. — Ne pare bine de această veste, și ne-ar părea și mai bine, când s'ar achită, în sfârșit, și salariile *reduse* preoțești.

Administrațiile financiare au primit dela ministerul de finanțe dispoziții precise, ca *recoltele* țăranilor și *aneltele* lor agricole să nu fie sechestrate pentru plata dărilor.

Iniințarea ordinului «Meritul cultural». Pentru răsplătirea activității artistice-culturale și sociale, ministerul instrucțiunii a întocmit un proiect de decret prin care se iniințează ordinul «Meritul cultural». Ordinul va avea patru clase de decorații și două clase de medalii: Comandor, ofițer, cavalier cl. I și a II-a și medalii clasa I și II-a,

Decorațiile vor fi limitate pentru gradele de comandor, ofițer și cavalier cl. I; celelalte fiind nelimitate. La data intrării în vigoare a acestui decret, se vor suspenda celelalte medalii: «Bene Merenti» și «Meritul pentru școală și învățământ».

În Ungaria românii n'au voie să aibe școală și biserică românească. Tot așa nici slovacii din Ungaria. Ungurii nu le îngăduie să aibe so-

cietăți culturale și-i silesc să-și lapede limba și să primească limba unguerească. Nici românii, nici slovacii n'au deputați în parlamentul ungueresc. În urma atâtor nedreptăți, slovacii mai bine organizați au purces cu plângeri la Liga Națiunilor împotriva stăpânirii ungurești.

ȘTIRI LOCALE

Universitate populară în Sibiu. În 11 și 15 Septemvrie 1931 s'a început o serie de prelegeri din *istoria românilor* în școala primară Nr. 5 Sibiu, (strada Lupului) pentru poporul dela periferia orașului, în mare parte ceteriști dela gara principală. Prelegerile sânt ținute de președintele departământului județean al Asociației culturale, dl *Silviu Țeposu* și de alți intelectuali. Seria prelegerilor va fi de 18—20. Intovărășite de proiecțiuni luminoase reușite, prelegerile sânt ascultate cu mult interes.

Dela primăria municipiului Sibiu. Consiliul arhiepiscopesc ort. român Sibiu intenționează a iniința în imobilul său din Str. Spinarea Cănelui Nr. 31, un atelier pentru confecționarea de luminări de ceară. Pentru desbaterăa acestei chestiuni se fixează, în sensul legii, o escindere la fața locului pe ziua de *Vineri, 25 Septemvrie 1931 ora 4. d. a.* Ceice au ceva de obiecționat împotriva iniințării acestei întreprinderi în locul amintit pot să-și facă obiecțiunile verbale sau în scris, la ziua desbaterii, la autoritatea industrială I instantă.

CARTI ȘI REVISTE

Împotriva frontului antireligios, conferință ținută în prezența I. P. S. mitropolit Gurie, pentru membrii Uniunii clericilor ortodocși din Basarabia, în ziua de 24 Iunie 1931, la palatul mitropolitan din Chișinău, de Păr. *Vladimir Buriacovschi*. Tip. eparhială «Cartea Românească». — O broșură de 14 pagini. Prețul?

Poșta redacției

Dlul *G. T. M.* în *T.* Cele făgăduite sânt așteptate. Cele trimise, într'un număr apropiat.

să-i omoare. Poate ucide pe soția și copiii săi; îi poate da altora îi poate vinde. El este stăpânul ca seniorul feudal; în casa lui nu are pe altul mai mare decât pe Dumnezeu. Dreptul său, întemeiat pe forță, nu se lasă a fi controlat din partea nimănui. Singur statul ar putea aduce câteva limite. Dar ce este oare statul decât colectivitatea formată de către aceia chiar, cari se bucură de drepturi atât de exorbitante? Legea care singură le-ar putea limita puterile, este făcută tocmai de ei. Era deci firesc s'o facă după interesele lor.

Religiunea și Legislațiunea în conformitate cu dreptul forței: Păgâni și prin consecință materialisti și egoiști au fost aceia, cari și-au dat o religione și o legislațiune potrivite bunului lor plac, neexprimând una ca și cealaltă decât prin un singur principiu: cel al Forței.

(Din l. franceză.)

Asociația preoteselor ortodoxe române a început înscrierile pentru căminul de studente din București strada Pitar Moș Nr. 27; taxa anuală de 20,000 lei plătită în rate după situația materială a părinților. Deschiderea căminului la 1 Octomvrie. În formațiunile: la cancelaria Căminului.

Nr. 428/1931.

(76) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Crăciunelul de sus, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela Stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Casa parohială cu atenanțe.

3. 28 jug, cat. 3/4 arător, 1/4 fânaș.

4. Folosirea cimitirului vechi cam 2 jug.

5. Câte 1 ferdelă porumb sfârmat și 1 zi de lucru dela circa 70—80 familii.

6. Stola obișnuită în tract.

Concurenții vor înainta cererile și documentele cuvenite în termenul prescris oficiului protopopesc Târnava în Dicosânmartin și se vor prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Dicosânmartin, la 6 August 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înțelegere cu consiliul parohial din Crăciunel.

Petre Medesanu
adm. prot.

Post vacant

Căutăm reprezentanți, pentru muncă ușoară. Reprezentanția noastră puteți primi, pentru că nu trebuie știință de meserie. În cazul de primire după 3 luni primiți salar fix. Ofertele sub «500—1000 lei», — rugăm a preda la administrația ziarului. (38 b) 1—2

Nr. 842/1931

(77) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Micfalău, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregire dela stat, conform coalei B.

2. Casă parohială cu dependențe și grădină de legume.

3. Sesiune parohială de 6 jug. și 200 at. □ (cimitirul nou)

4. Simbrie: câte o ferdelă veche (25 litri) de porumb sfârmit și o ferdelă veche de ovăs dela familiile întregi (circa 100 familii); 1/2 ferdelă porumb și 1/2 ferdelă ovăs dela familiile mixte și dela văduvi (circa 60 familii) iar dela zileri o zi de clacă sau contra valoarea ei (circa 30 familii)

5. Competința de lemne, în bani: câte 20 Lei dela familiile întregi și câte 10 Lei dela cele mixte și văd.

6. Venitele stolare, conform hotărârii adunării parohiale din 30 Mai 1926.

Fiind credincioșii maghiarizați, se cere dela candidați să cunoască limba maghiară, având să țină predicile în această limbă.

Reflectanții își vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, în termen subsemnatului oficiu protopopesc și se vor prezenta și în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Sf. Gheorghe, la 26 August 1931. Oficiul protopopesc ort. rom. Sf. Gheorghe, în înțelegere cu consiliul parohial din Micfalău.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 301/1931

(75) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Dobârca, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela Stat conform coalei B.

2. Sesiune preotească 11 jug. 138 st. □, fânaș și arătură.

3. Stola statorită în tract.

4. Doi stânjini lemne de foc dela comuna politică.

Reflectanții să-și înainteze cererile cu documente necesare în termenul deschis oficiului protopopesc din Mercurea, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 19 August 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial respectiv.

Avr. S. Pecurariu
protopop

A apărut:

Biserica Neamului și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

VIOLINE

Viole

Mandoline

Ghitare

Arcușe

Coarde de tot felul

Scaune pt. viole

Diapasoane

Surdine

Sacâz

Cutii pentru viole

Pupitre pentru note

etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu**, cu prețurile cele mai moderate.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți
ale

Testamentului Vechiu

de Arhiepiscopul-Mitropolit **Dr. VASILE TARNAVSCI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400.—. La comanda se alătură Lei 20.— pentru spese postale.

Citiți

MEMORIILE
Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Prețul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru școalele primare:

NICOLAE CRIȘMARIU
Istorie biblice ed. IX Lei 20
Istorie bisericești „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?
(Banat)

Demascarea unor siluiri și fraude de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Prețul Lei 25.—, plus spese Lei 5.—.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de **E. HOȘOȘ**. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

și

Critica mai nouă

de

NICOLAE NEAGA

profesor la Academia de Teologie

Prețul Lei 25.— plus spese postale Lei 15.—

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

Au mai apărut de

NICOLAE NEAGA

profesor la Academia teologică

1. „Tatăl-Nostru“ 50 pag. Lei 15

(tâlcuire)

2. „Plângerile lui Ieremia“... Lei 25

3. „Contribuții la lămurirea

textelor mesianice din

cartea Facerii“ Lei 17

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS**Indrumări misionare**

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR

profesor la Facultatea de teologie din București.
Prețul Lei 440.—, plus spese postale Lei 20.—

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA
CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30.— + spese Lei 5.—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de
Dr. DUMITRU STANLOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană“

Prețul Lei 300.—, plus spese postale Lei 20.—

Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comanda de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRĂGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament“

texte alese de dl **NICOLAE NEAGA**, profesor suplent la Academia teologică „Andreiană“, din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55.—. Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comanda de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuițat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.